

kritikája is a nagy világlapok képviselőinek tollából. Ebből a könyvből mindenkor meg lehet majd tudni, hogy a múlt évi jubileum milyen általános hatást keltett Európában s így a kiadvány bizonyos mértékben forrásműnek is tekinthető. Megtalálhatók benne az ünnepély folyamán elhangzott fontosabb beszédek is teljes szövegükben. Áttekinthető ismertetést közöl a Gutenberg-kiállításról is s tájékoztat a jubileum alkalmából keletkezett Gutenberg-múzeum és a Gutenberg-társaság állapotairól. Azok sorában, a kik ajándékaikkal támogatták az új intézményt, több magyar könyvkiadó s egy-két szakember nevével is találkozunk. S valóban kívánatos is, hogy a mainzi múzeum az egész művelt világ érdeklődésével a nagy művelődés-történeti esemény történeti jelentőségét méltó módon feltüntető s az erre vonatkozó történeti tanulmányokra minél erősebb és több irányú impulzust adó gyűjteménynyé fejlődjék.

Az előttünk fekvő könyvben hangsúlyozva is van a múzeumnak történeti jellege szemben például a lipcei u. n. Buchgewerbeummal, a mely a modern könyvnyomtatási műipar törekvéseinek szolgálatában áll.

Örömmel és megnyugvással lehet mindezekből tudomásul venni, hogy a könyvnyomtatás történetének állandó, rendszeres tanulmányozására Mainzban komoly alapokon nyugvó intézmények jöttek létre. Az ünnepi lelkesedés mámora tehát nem párolgott el nyomtalanul. Életre való alkotások jelentik már is, hogy a múlt évi jubileum komoly, méltó ünnep volt. —r.

FOLYÓIRATOK SZEMLEJE.

I.

HAZAI FOLYÓIRATOK.

Az **Egyetemes Philologiai Közlöny VIII. IX. és X. számaiban** (1901. október, november, december) a filologiai irodalom legújabb termékeinek könyvészeti ismertetése olvasható.

Az **Erdélyi Múzeum XVIII. kötetének 7. füzetében** (1901 szeptember) dr. *Szádeczky Iajos* Tinodi Sebestyén czimeres nemes levelét közli a szükséges magyarázatokkal. — A **8. füzet** (1901 október) Wesselényinek Kazinczy Gáborhoz írt leveleit közli.

A **Grafikai Szemle XI. évfolyamának 7. számában** (1901 július) *Seidel V.* Páris nyomdaviszonyairól ír. — A **8. szám** (1901 augusztus) több közleménye a korán elhunyt nyomdászati szakíró Tichy Ákos emlékének van szánva. — A **9. számban** (1901 szeptember) hírlapi közlemények nyomán szó van Huszár Gálnak Gyalui Farkas újabban felfedezett eddig

ismeretlen nyomtatványáról, mely Bullinger Henrik Institutiones című művének Magyar-Óvárt 1559-ben nyomtatott fordítása. — Mindhárom számban folytatólagos közlemények olvashatók *Káldor Lajos*nak a szépművészeti stílusokról szóló dolgozatából.

Az **Irodalomtörténeti Közlemények XI. évfolyamának 3. füzet**e a következő tartalommal jelent meg: *Zsilinszky Aladár*, Arany kisebb történeti költeményei. (Első közlemény.) — *Morvay Győző*. Galánthai gróf Fekete János. (Harmadik és befejező közlemény.) — *Hegedűs István*, Gyászbeszéd Mátyás király felett. — Adattár: *Katona Lajos*, Egy olasz Bánk-bán novella. — Dr. *Illésy János*. Adatok Balassa Bálintról. — *Ferenczi Zoltán*, B. Wesselényi Miklós levelei b. Kemény Zsigmondhoz. — *L. D.*, Tisza László versei. — Dr. *Esztegár László*, B. Jósika Miklós levelei a M. N. Múzeum könyvtárában. — U. ö., Saphir levele Kisfaludy Károlyhoz. — *Jónás Károly*, Kazinczy levele a Siegwart szerzőjéhez. — Ismeretések. Bírálatok. *Latkóczy Mihály*, *Madách Imre* őseiről. *Ism. é.* *Kovács Ferencz*, *Zilahi Károly* pályája. *Ism. é.* — Irodalomtörténeti repertorium *Hellebránt Árpádtól*.

A **Századok XXXV. évfolyamának 7. és 8. füzet**e (1901 szeptember 15 és október 15) a történeti irodalom újabb termékeinek bibliografiai jegyzékét közlik.

II.

KÜLFÖLDI FOLYÓIRATOK.

Blätter für Volksbibliotheken und Lesehallen. II. évfolyam 7—8 füzet (július—augusztus): Dr. G. *Kohfeldt*, Zur Geschichte älterer volkstümlicher Lese-Einrichtungen in Mecklenburg. — J. *Himmelbaur*, Die österreichischen Volksbibliotheken. — 9-10 füzet (1901 szeptember-október): Wilhelm *Bube*, Der Dorfbibliothekar. — Dr. H. *Kohfeldt*, Zur Geschichte älterer volkstümlicher Lese-Einrichtungen in Mecklenburg. (Folytatás.) — Karl *Ebel*, Karl *Noack*, Öffentliche Lesehallen und Volksbibliotheken im Grossherzogtum Hessen. (Befejező közlemény.)

Állandó rovatok: Berichte über Bibliotheken einzelner Städte. Sonstige Mittheilungen. Bücherschau.

Centralblatt für Bibliothekswesen. XVIII. évfolyam 7. füzet (1901 július): P. *Schwenke*, Gutenberg und die Type des Türkenkalenders. — J. *Franke*, Die Kaiser Wilhelm-Bibliothek für Posen. — Paul *Trommsdorf*, Einiges über die französische, insbesondere die Pariser Universitätsbibliotheken. — Paul *Pazkowski*, Die zweite Versammlung des Vereins Deutscher Bibliothekare. — Recensionen und Anzeigen: Catalogus codicum astrologorum Graecorum II. Codices Venetos descripserunt G. Kroll et A. Olivieri (C. Haebelin.) Henry de Rothschild, Bibliographia lactaria (Ernst

Roth.) Henry R. Plomer, *A short History of English Printing 1476—1898* (O. v. Schleinitz.) *An Index to the Shakespeare Memorial Library P. 1. English Editions of Shakespeare's Works. Separate Plays and Poems* (Paul Trommsdorff.) *Chronica Hungarorum; impressa Budae 1473; typis similibus reimpressa* (O. H.) — 8-9 *füzet.* (1901 augusztus—szeptember): *Verhandlungen der 2. Versammlung des Vereins deutscher Bibliothekare in Gotha den 30. und 31. Mai 1901.* — K. Schulz, *Bibliotheken und Verlagsbuchhandel.* — Jean Loubier, *Über praktische Vorkehrungen zum Schutze von Einbänden und Einzelblättern.* — Ch. Berghöffer, A. Schulze, *Über eine Bibliographie der deutschen Zeitschriften-Litteratur vor dem Jahre 1896.* — Karl Geiger, *Über den Ankauf ganzer Bibliotheken.* — R. Ehwald, *Geschichte der Gothaer Bibliothek.* — *Recensionen und Anzeigen:* Karl Kochendörffer, *Buchhandel und Pflichtexemplare* (Hans Paalzow.)

Állandó rovatok: *Mittheilungen aus und über Bibliotheken.* *Vermischte Notizen.* *Neue Erscheinungen auf den Gebiete des Bibliothekswesens.*

A folyóirat legújabbán megjelent melléklete (Beihefte zum Centralblatt für Bibliothekswesen): *XIV.* Paul Trommsdorff, *Die Birmingham Free Libraries.*

Deutsche Litteraturzeitung. *XX. évfolyam 27. szám* (1901 július 6.): G. Maas, *Eine neue Cassette für Zettelkataloge.* — C. Wessely, *Papyrorum scripturae Graecae specimina isagogia* (Dr. W. Schubert.) — *28. szám* (1901 július 13.): J. Laude, *Les bibliothèques universitaires allemandes et leur organisation.* — R. Schröder, *Shakespeare-Bibliographie 1900* (Wilhelm Franz.) — *29. szám* (1901 július 29.); Fr: Traugott Schulz, *Typisches der grossen Heidelberger Liederhandschrift und verwandter Handschriften nach Wort und Bild* (Adolf v. Oechelhaeuser.) — H. de Rothschild, *Bibliographia lactaria.* — *32. szám* (1901 augusztus 10.): Posnansky, *Die Volksbibliothek in Oberschlesien.* — *33. szám* (1901 augusztus 17.): M. Bär, *Uebersicht über die Bestände des k. Staatsarchivs zu Hannover* (Friedrich Thimme.) — *35. szám* (1901 augusztus 31.): R. E. Graf zu *Leiningen-Westerburg*, *Deutsche und österreichische Bibliothekszzeichen, ex-libris.* — *36. szám* (1901 szeptember 7.): *Year-book of Chicago 1900—1901.* — *38. szám* (1901 szeptember 21.): E. Marston, *Sketches of Booksellers.* — *39. szám* (1901 szeptember 28.): E. Ettlinger, *Die Geschichte der Bibliothek des Stiftes St. Peter im Schwarz-Walde.* — Andr. Sch. Steenberg, *Folkebogsamlinger, deres historie og indretning.*

Le Bibliographie Moderne. *V. évfolyam márczius—júniusi füzet* (26—27. szám): F. van Ortrøy, *Bibliographie de l'oeuvre de Pierre Apian.* — G. Desdèvises du Dézert, *Les archives historiques nationales de Madrid.* (Befejező közlemény.) — Alex. Vidier, *Les*

bibliothèques au XIXe siècle. (Második közlemény.) — Nécrologie: Mlle Marie Pellechet (Ch. Mortet.) — Chronique des archives: Allemagne. Autriche-Hongrie. Belgique. Danemark. France. Grande-Bretagne. Italie. Pays-Bas. Suisse. — Chronique des bibliothèques: Allemagne. Belgique. Espagne, France. Grande-Bretagne. Suisse. — Chronique bibliographique: L' Argus des Revues. Sciences auxiliaires de l'histoire du droit. Histoire de l'imprimerie. Histoire du papier. Bibliographies médicales. — Comptes rendus et livres nouveaux: Revues spéciales. Mittheilungen der k. preussischen Archivverwaltung; Heft 1—5. (H. S.) R. Archivio di Stato in Siena; indici sommario delle serie dei documenti al primo Gennaio 1900 (H. S.) Jos. Berthélé, Archives de la ville de Montpellier; inventaires et documenti III. 1. 2: inventaires des Cartulaires (H. S.) W. J. van Eys, Bibliographie des bibles et des nouveaux testaments en langue française des XVe et XVIe siècles (H. S.) Victor Chauvin et Alphonse Roersch, Étude sur la vie et les travaux de Nicolas Clénard (H. S.) Léon Clugnet, Bibliographie du culte local de la Vierge Marie; France (H. S.) Gyalui Farkas, Külföldi közkönyvtárakról (J. Kont.) Paul Trommsdorff, Die Birmingham Free Libraires (H. S.) T. K. Abbott, Catalogue of the manuscripts in the Library of Trinity College, Dublin (H. S.) Bibliothèque de l' École nationale supérieure des mines; catalogue (H. S.) Dr. Anton Schubert, Die Wiegendrucke der k. k. Studienbibliothek zu Olmütz vor 1501 (H. S.) Dézsi Lajos, Szent Ágoston reguláinak magyar fordítása, 1537 (J. Kont.) A. Claudin, Histoire de l'imprimerie en France au XVe et au XVIe siècle (H. S.)

Revue des Bibliothèques. XI. évfolyam 4—6 szám (1901 április—június): Ernest Coyecque, Le Dépôt central des vieilles Archives notariales de la Seine. — Émile Picot, Des Français qui ont écrit en italien au XVIe siècle. (Folytatás.) — Henri Omont, Liste des manuscrits de la collection Barrois récemment acquis pour la Bibliothèque nationale. — Bibliographie: José Enrique Serrano y Morales, Diccionario de las imprentas que han existido en Valencia desde le introduccion del arte tipográfico hasta et ano 1868. (L. Barrau-Dihigo.) José Maria de Valdenebro y Cisneros, La imprenta en Cordoba. (L. Barrau-Dihigo.) — Chronique des bibliothèques: Allemagne. Belgique. États-Unis d'Amérique. France.

Rivista delle Biblioteche e degli Archivi. XII. évfolyam 5. szám: Eugenio Casanova, Sulla restituzione dei depositi volontari fatti negli archivi di Stato. — J. Masetti-Bencini, »Leonardo« di Edmondo Solmi. — Curzio Mazzi, Le carte di Pietro Giordani nella Laurenziana. — 6—7. szám: Guiseppa Baccini, Ricordi su Vittorio Alfieri. — Filippo Cavicchi, Lettere inedite di G. Tiraboschi a Gian Grisostomo Trombelli. — Giuseppe Laudo Passerini, In memoria

di Giovanni Gutenberg. — Giovanni *Bresciano*, Bibliografia statutaria delle Corporazione romane di Arti e Mestieri. — 8. szám: Pompeo *Molmenti*, Discorso d' inaugurazione della Quinta Riunione Bibliografica Italiana tenuta a Venezia dal 25 al 28 luglio. — La Quinta Riunione Bibliografica. — Bernardo *Canal*, Sui depositi volontari fatti negli archivi dello Stato. — Notizie.

Zeitschrift für Bücherfreunde. V. évfolyom 4. füzet (1901. július): Otto von *Schleinitz*, Die Sforza-Werke in British Museum. — Robert F. *Arnold*, Zur Bibliographie der deutschen Restaurationszeit. — Eranz *Unger*, Der wissenschaftliche Antiquar. — Theodor *Goebel*, Moderne künstlerische Bucheinbände. — R., Die Veröffentlichungen des Plantin-Moretus-Museums. — 5. füzet (1901 augusztus): J. *Morden*, Russische Volksbilderbogen. — Marie L. *Mordlinger* und Richard *Stettiner*, Cobden-Sandersons »Ideal Book or Book Beautiful.« — Emil *Fromm*, Die Wings-Sammlung in der Aachener Stadtbibliothek. — Karl *Wilke*, Die Leipziger Illustrierte Zeitung und ihre Geschichte. — Heinrich *Stünmke*, Napoleon I. als Bibliophile. — 6. füzet (1901 szeptember) W. L. *Schreiber*, Der Initialschmuck in den Druckwerken des XV. bis XVIII. Jahrhunderts. — J. *Braun*, »Deutschland in seiner tiefen Erniedrigung. — Max *Bach*, Des Petrus de Crescentius Buch über die Landwirtschaft und seine Illustrationen. — Karl *Wilke*, Die Leipziger Illustrierte Zeitung und ihre Geschichte. (Befejező közlemény.) — K. *Budde*, Ein unbekanntes Blatt nach Ludwig Ritter.

A MAGYAR BIBLIOGRAFIAI IRODALOM AZ 1901-İK ÉV MÁSODIK ÉVNEGYEDÉBEN.

Összeállította: KOVÁTS LÁSZLÓ.

BECZNER FRIGYES. A debreczeni állami főreáliskola tanári könyvtárának címjegyzéke. Debreczen, 1901. Városi kny. 8-r. 54 l. (Melléklet az intézeti értesítő 1900—1901. évfolyamához.)

BIBLIOTHEKS-AUSWEIS für das Jahr 1900. (Verhandlungen und Mittheilungen des Siebenbürgischen Vereins für Naturwissenschaften zu Hermannstadt. I. Band. Jahrgang 1900.) Nagy-Szeben, 1901. Drotleff József. 8-r. XXXIII—XLIV. l.

BIEBER GYULA. A m. kir. közigazgatási bíróság könyvtárának címjegyzéke. Budapest, 1901. M. kir. államnyomda. 8-r. 60 l.

BORSOS ISTVÁN. A pápai ev. ref. főiskola könyvtárának katalogusa és rövid története. Pápa, 1901. Főiskolai kny. 8-r. 732, 2 l.

CZÍMJEGYZÉKE, A bajai ipartestület könyvtárának —. Baja, 1901. Kollár Antal és fia. 8-r. 17 l. Ára 20 fillér.

CZÍMJEGYZÉKE, A budapesti magyar királyi tudomány-egyetem könyvtárának —. XXV. 1900. évi gyarapodás. Budapest, 1901. Egyetemi nyomda. 8-r. XX, 119 l.

CZÍMJEGYZÉKE, A magyar királyi kereskedelmi múzeum nyilvános